

Livets väg

nr 38

Jesus sa: Jag är vägen, sanningen och livet. Ingen kommer till Fadern utom genom mig (Joh. 14:6).

Vägen genom Bibeln (16)

Förkortningar:

Ex. = Exodus = 2 Mos.

LW = Luther's Works, American edition.

Jfr = jämför

Prästen Jetro's besök

I andra Mosebok, kap. 18 berättas det:

”Moses svärfar Jetro, prästen i Midjan, fick höra om allt som Gud hade gjort med Mose och med sitt folk Israel, hur Herren hade fört dem ut ur Egypten. Då tog Jetro, Moses svärfar, med sig Moses hustru Sippora som Mose tidigare hade sänt hem. Han hade också med sig hennes två söner. En av dem hade fått namnet Gershom, för Mose sade: 'Jag är främling i ett främmande land.' Den andre fick namnet Elieser, för Mose sade: 'Min fars Gud kom till min hjälp och räddade mig

från faraos svärd.' ”

När Jetro, Moses svärfar, kom med Moses söner och hans hustru till Mose i öknen, där han slagit läger vid Guds berg, sände han bud till Mose: 'Jag, din svärfar Jetro, kommer till dig med din hustru och hennes båda söner.' Då gick Mose ut och mötte sin svärfar, bugade sig för honom och kysste honom. När de hade hälsat varandra gick de in i tältet.

Och Mose berättade för sin svärfar allt som Herren hade gjort med farao och egyptierna för Israels skull, och han berättade om all möda de fått utstå på vägen och hur Herren hade räddat dem. Jetro glädde sig över allt det goda som Herren hade gjort mot Israel, att han hade räddat dem ur egyptiernas hand. Han sade: 'Lovad är Herren, som har räddat er ur egyptiernas och faraos hand och som har räddat folket från egyptiernas hand! Nu vet jag att Herren är större än alla gudarna. Det visade han när de handlade övermodigt mot detta folk.' Jetro, Moses svärfar, bar fram ett brännoffer och några slaktoffer åt Gud. Och Aron och alla de äldste i Israel kom och höll måltid inför Gud tillsammans med Moses svärfar.” (Ex. 18:1-12).

Här har vi ett bra exempel på hur Guds ord också på gamla testamentets tid spreds utanför Israels folk. Mose hade ju fått ett mycket fint mottagande i Jetro's hem och gift sig med hans dotter Sippora och fått två söner med henne, Gershom och Elieser. Oavsett om Jetro var Sipporas far eller kanske farfar (se förra numret) så var han en from man som fått höra mycket om hur Gud lett Israels folk. När Mose efter

Livets väg

Evangeliskt-lutherskt kyrkblad

Nr 38, 28 okt 2022

Red. kyrkoherde Sten Rydh

40 långa år hos Jetro gick tillbaka till Egypten måste hans svärfar ha undrat hur detta skulle gå. Sippora och barnet som då var med hade ju vänt tillbaka efter omskärelsen. Hon måste ha varit orolig för sin make, för hon visste ju att han hade Faraos dödshot över sig.

Nu fick Jetro höra mer än ryktena som säkert hade spritt sig lite överallt sedan Mose hade förkunnat Guds ord för Farao och de tio plågorna kommit över Egypten. Berättelser om det stora uttåget ur Egypten då 600.000 vapenföra män (och många fler) hade gått på torr mark genom havet medan den grymme Farao och hans här drunknat på havets botten, hade säkerligen spritts till på många platser. Vi läste ju tidigare om hur amalekiterna känt till detta och gått till strid mot Israel (Ex. 17:8ff).

Nu fick Jetro och hans följe av Mose själv höra närmare i detalj om allt som hade hänt. Lägg märke till hur han då lovprisar den ende, sanne Guden med orden:

”Lovad är [vare] Herren, som har räddat er ur egyptiernas och faraos hand och som har räddat folket från egyptiernas hand! Nu vet jag att Herren är större än alla gudarna. Det visade han när de handlade övermodigt mot detta folk.”

Luther skriver om detta:

”Jetro prisar Gud och bekänner honom öppet. Han visar sin tro. Det sanna offret som han kan ge Gud är detta: Sedan han har lärt känna Gud jublar han över det faktum att Gud är en sådan Herre som befriat Israel från Farao. Därför är han också den ende, sanne Guden i motsats till alla andra.

Han är den som kan hindra stora träd från att växa alltför högt i skyn [anm: Han kan stoppa deras arrogans och högmod. Luther liknar högmodiga regenter som Farao vid höga träd. Så gör Luther också i

sina bordssamtal. (Jfr LW 62, 292 not 3). Egyptierna var självsäkra och arroganta. De behandlade de stackars israelerna illa i sitt högmod. Vem som än nalkas Gud på det sätt som Jetro gjorde, har lärt känna honom rätt. Det är så han vill bli prisad och erkänd så att människor-na ska veta att han är en nådig Gud, som kan hjälpa var och en som lider förtryck och ropar på hjälp. Han är den som ödmjucar sådana som är stolta och mäktiga.

Jetro prisar Gud framför alla avgudar. Gud kan inte tolerera någon som vill stiga högt upp vid sidan av honom själv. Det var också därför han inte kunde tåla egyptierna. De var för högmodiga och sturska och förtryckte Israels folk. Ingen kunde hjälpa dem ut ur detta elände förutom Gud själv. Och vi vill också hålla oss till denne Gud. Han är den som kan hjälpa och befria ur all slags nöd och ödmjuka de högmodiga. Men var finns de som tror sådant?

Det finns här två grupper som båda gör fel. Det är först de som är stolta, högmodiga, oförskämda och uppblåsta. Det tror inte att Gud ser dem och att han kommer att straffa och hämnas. De tror att Gud är så nådig att det inte blir något straff. Därför anser de sig fria att fortsätta med sin ondska. Deras onda gärningar blir faktiskt ofta ostraffade under en tid. Gud har tålamod och ingriper inte direkt, vilket gör dem mycket fräcka. Därför tror de inte heller att Gud finns och de lever ogudaktigt precis som de har lust.

Men vad händer då med oss som anses vara troende och får lida? Vi har också svårt att tro att Gud har makt att ödmjuka sådana stora herrar och verkliga höjdare och plocka av dem deras tecken på makt. Vi tror inte att han lätt kan göra dessa rika till fattiga tiggare och göra de kloka, visa och förståndiga till dårar eller låta helgonen komma på skam. Ja, vi tror inte

heller att Gud ser oss och bryr sig om oss. Om jag saknar mat och riskerar att förlora livet eller kanske får lida hån och förakt, så tror ja från den stunden att allt hopp är ute för mig och att det inte finns någon som kan hjälpa. Eller i andra tider då vårt hjärta är tungt och sorgset och vi är missmodiga, då tror ingen att Gud är med oss. Det är så det är, fastän Gud predikar och säger att han är med oss i nöden, som det står skrivet om den bekymrade:

Han ropar till mig och jag svarar honom. Jag är med honom i nöden, jag ska rädda honom och ge honom ära (Ps. 91:15).

Gud visar också detta på Faraos genom att kasta honom i Röda Havet och så befria Israel från hans tyranni. Vem skulle annars ha räddat folket? Det fanns aldrig någon som tog emot dem eller hade tanken på att rädda dem.

Därför skall vi tänka så: hur det än går för mig så är Gud ändå nära. Om du nu erkänner Gud och vet att det bara finns en enda Gud, skall du tänka på och vara förvissad om att han ser dig. Ty det är hans natur att se efter oss, bryr sig om oss och ta hand om oss. Han vill hjälpa oss. Han lyfter upp den nedslagne och förtryckte och han stöter också ner de mäktiga från sina troner och slår de högmodiga till marken, som det står skrivet:

Han har gjort väldiga gärningar med sin arm, han har skingrat dem som har stolta hjärtan och sinnen. Härskare har han störtat från deras troner, och de enkla har han upphöjt (Luk. 1:51f).

Herren dödar och gör levande, han för ner i dödsriket och upp därifrån. Herren gör fattig och han gör rik, han ödmjukar och han upphöjer (1 Sam. 2:6-7).

Men vi tror det inte och därför får vi inte heller uppleva någon befrielse. Men Gud hjälper trofast dem som tror det. Även om det tar en viss tid kommer han helt

säkert till sist och hjälper, om du bara kan hårda ut och vänta på honom. Så uppmanar oss Skriften mycket ofta, t.ex.:

Vänta på Herren, han ska hjälpa dig (Ords. 20:22).

Jag väntar på Herren, min själ väntar, och jag hoppas på hans ord (Ps. 130:5).

Jetro hade ett sådant ljus i sitt hjärta att han med glädje sjöng på detta sätt, som om han skulle säga: *'Jag prisar Gud som hjälper den bekymrade och kastar alla mäktiga och övermodiga till marken.'* Alla som vill vara kristna skall också sjunga denna sång precis som han gjorde." (LW 62, s. 292f, min övers.).

Luther diskuterar sedan frågan om det bara finns en, enda Gud. Skriften talar ju ibland om "gudar", t.ex. att Gud höll dom över "gudarna" i Egypten (Ex. 12:12).

"Och jag ska hålla dom över Egyptens alla gudar", står det.

Luther påpekar att egyptierna på Josefs tid hade lärt känna den ende, sanne Guden, Men efter detta ljus kom ett stort mörker. Man började dyrka kor, oxar, kalvar, hundar, katter och fåglar lika väl som solen och månen. Det var också från egyptierna som Israel lärde sig sådant och som gjorde att de senare satte upp en guldkalv och dansade omkring den (Ex. 32).

Men var dessa gudar verkliga? frågar Luther. Han fortsätter:

"Samma sak gäller oss oss om vi inte rätt lär känna Gud. Om vi i något avseende inte lär känna honom rätt förlorar vi honom helt och hållet. Den som inte tar emot Honom helt och fullt har ingenting alls kvar av honom. Den enda skillnaden är att vi inte sätter upp sådana avgudabilder som folket då gjorde.

* * *

Forts. i nästa nr